

TALE

Samråd S om forringelser af seniorpension den 13. september 2023 kl. 13.30 – 14.30.

25. august 2023

J.nr. 2023 - 5577

CAPA

Ida Kirstine Wåhlin Thyboe

DET TALTE ORD GÆLDER

Samrådsspørgsmål S, stillet af Karsten Hønge (SF):

"Beregninger viser, at en forringelse af seniorpensionen i tråd med regeringsgrundlaget, vil ramme 10.000 borgere, hvoraf kun 1.250 borgere vil fortsætte i almindelige jobs, jf. artiklen »Nye beregninger viser, hvor mange danskere der vil blive ramt af regeringens seniorpensionsforslag« på dr.dk den 17. juli 2023. Vil regeringen på den baggrund redegøre for, hvorfor den mener, det er rimeligt over for hårdt-arbejdende og nedslidte borgere at udskyde muligheden for en værdig tilbagetrækning i flere år, særligt når det har en så relativt lille effekt på arbejdsudbuddet, som Beskæftigelsesministeriet anslår? Derudover bedes regeringen også vurdere, hvorvidt det er rimeligt at nedlægge en ordning, der sidste år blev søgt af 80.600 borgere, når nu arbejdsudbudskonsekvensen er så relativt lavt, jf. pressemeddelelsen »På to år har 80.600 borgere søgt om ret til tidlig pension« på bm.dk den 1. august 2023. "

[Indledning]

Tak til Karsten Hønge for at indkalde til dette samråd om seniorpension.

**

Jeg synes, at meget af det, der bliver indledt med, er både rigtigt og vigtigt. Jeg vil gerne starte med at slå fast, at vi i regeringen er optaget af, at der er gode muligheder for, at borgere kan trække sig værdigt tilbage fra arbejdsmarkedet.

Vores tilbagetrækningssystem skal holde hånden under dem, som ikke kan arbejde helt til folkepensionsalderen. Og der spiller seniorpensionsordningen en rolle.

Vi kan samtidig se i tallene, at der er rigtig mange der søger seniorpension. Regeringen har senest i forbindelse med sit finanslovsforslag for 2024 opjusteret skønnet for, hvor mange der vil være på seniorpensionsordningen. Og det er markant flere, end forventningen i den oprindelige aftale.

Det betyder, at vi løbende skal holde øje med, hvordan de forskellige tilbagetrækningsordninger udvikler sig, særligt når de er så nye. Vi har et ansvar for, at der er balance i de ordninger, vi laver. og et ansvar for at vores pensionssystem er tidsvarende og opfylder de nødvendige hensyn.

Det er et arbejde, vi skal i gang med. Vi skal sikre, at vores pensionssystem er i balance.

[Vigtigheden af pensionssystemet]

I Danmark har vi et af verdens bedste pensionssystemer. Det er en af hjørnestenene i vores velfærdssamfund. Og det er med til at sikre, at man har et rimeligt forsørgelsesgrundlag. Det kan vi godt være stolte af. Til trods for, at der er uenigheder om, hvordan vi griber det an, så kan vi i fællesskab grundlæggende være stolte af at have et af verdens bedste pensionssystemer.

Indretningen af vores pensionssystem er ikke bare afgørende for holdbarheden af de offentlige

finanser. Det er også noget, som danskerne planlægger efter.

Det er noget der har stor indflydelse på vores liv – og afslutningen af vores arbejdsliv.

Det gælder ikke mindst for de mennesker, der ikke kan arbejde helt frem til folkepensionsalderen. Det er noget Socialdemokratiet har været meget optagede af.

Vi er optagede af, at den stigende folkepensionsalder ledsages af tryghed om, at man har retten til en værdig vej ud.

Det gælder uanset alder, at hvis du er for syg til at arbejde, skal du selvfølgelig ikke arbejde - det har vi forskellige ordninger til.

Samtidig skal der være en tryghed for de mange mennesker, som har haft lange og ofte hårde arbejdsliv. De skal have retten, og muligheden for at trække sig tilbage, inden de er slidt helt ned.

Vi har i dag to veje tidligt ud af arbejdsmarkedet. Den visiterede vej – med blandt andet seniorpension og den rettighedsbaserede vej i form af ret til tidlig pension.

Og det er min – og regeringens – klare holdning, at de to ordninger komplimenterer hinanden godt.

[Seniorpension og tidlig pension]

Tilbagetrækningsområdet har været genstand for stor politisk debat og store forandringer gennem tiden. Bare inden for de seneste år er der kommet to helt nye ordninger til.

I 2019 kom seniorpension, og i 2020 blev ret til tidlig pension indført.

Det er to relativt nye ordninger, og vi følger dem tæt. De er stadig under indfasning, og det er derfor vigtigt at følge, om de udvikler sig som forventet, og om der er en balance i mellem ordningerne.

Seniorpension giver mulighed for at trække sig tilbage fra arbejdsmarkedet op til seks år før folkepensionsalderen med en ydelse på op til næsten 20.000 kr.

Seniorpension er for dem, der har en nedsat arbejdssevne på højst 15 timer om ugen. Vel at mærke alene vurderet i forhold til seneste job - og ikke bredt på hele arbejdsmarkedet.

Sidste år var der omkring 19.300 fuldtidspersoner, på seniorpension. Det er omkring 2.700 flere, end vi havde forventet.

Næste år forventer vi, at der er 29.200 fuldtidspersoner på seniorpension. Det er 11.500 flere end

forventet. Der er altså markant højere aktivitet i seniorpension end forventet.

Tidlig pension er ikke afhængig af en lægelig vurdering, men er en ret, du kan planlægge ud fra. Det vil sige, at du ikke skal bevise, at du er dårlig - men kan have den i lommen.

Det er en ret for dem med de længste og ofte hårdeste arbejdsliv og med et ydelsesniveau på omkring 14.000 kr. om måneden.

Det har nu i to år været muligt at søge om ret til tidlig pension. Mere end 80.000 borgere har søgt, og næsten 60.000 borgere har fået tildelt retten. Det vil sige, at næsten 60.000 borgere har den tryghed med i lommen.

Det skal man ikke undervurdere – at man har en dato man kan se hen imod. De ved, at de kan trække sig tilbage, hvis kræfterne en dag slipper op.

Men vi kan også se, at færre har benyttet retten til tidlig pension end forventet. Og vi kan se, at der er et vist overlap i adgangen til de to ordninger.

Konklusionen er, at begge ordninger afviger væsentligt fra det forventede, og det giver selvfølgelig anledning til at følge udviklingen tæt.

Vi skal sikre os, at der er den rigtige målretning i ordningerne, og at ordningerne samtidig understøtter hinanden frem for konkurrerer med hinanden.

[Seniorer og diskrimination]

Værdig tilbagetrækning handler i mine øjne også om, at det er attraktivt for seniorer at fortsætte med at arbejde, hvis de kan og vil.

Beskæftigelsen blandt seniorer har generelt set været stigende over de seneste cirka 30 år. Og det er utroligt glædeligt, at vi har fået skabt flere arbejdspladser og ordninger, der giver folk mod på at blive længere på arbejdsmarkedet.

Det har vi i fællesskab gjort meget for politisk. Senest har vi afskaffet den såkaldte ægtefællemodregning for folke-, senior- og førtidspensionister. Og vi har afskaffet modregningen for det, man tjener ved siden af folkepensionens grundbeløb og pensionstillæg.

Det er et udtryk for, at vi fra Folketingets side har fokus på at fjerne de barrierer, der kan være for seniorer på arbejdsmarkedet. Men der er også diskussioner, som vi er nødt til at adressere. Og det oplever jeg også der er et ønske om.

Fra undersøgelser ved vi, at seniorer har større risiko for at stå uden job i længere tid, når de er

blevet ledige. Og vi ved, at seniorer oplever, at de bliver valgt fra på grund af deres alder.

Det skal vi gøre op med. For hvis man kan og vil, skal der være mulighed for at arbejde.

Det er en vigtig diskussion at have ved siden af tilbagetrækning.

[Fortsat pres på arbejdsmarkedet]

Beskæftigelsen har slået rekord i Danmark i mange måneder i træk. Og det er positivt for dansk økonomi.

Men det betyder også, at der er virksomheder og dele af velfærden, hvor der er udfordringer med at rekruttere arbejdskraft. Og udfordringerne bliver ikke mindre i fremtiden.

Vi ser ind i en tid, hvor der bliver flere børn og ældre, og hvor antallet af borgere i den erhvervsdygtige alder vil falde. Der er seniorer en vigtig del af løsningen.

Vi skal fælles skabe nogle balancer, når vi fortsat hæver pensionsalderen og lever længere. Der skal være en ret til tidlig pension. Vi skal se på visiterede muligheder for dem, som ikke kan mere. Og vi skal skabe et rummeligt arbejdsmarked, for dem der kan og vil.

[Afslutning]

Det handler samlet set om at fremtidssikre vores arbejdsmarked og finde de rette balancer. Det er jeg meget optaget af.

Tak for en anledning til at tale om det i dag.

Tak for ordet.